

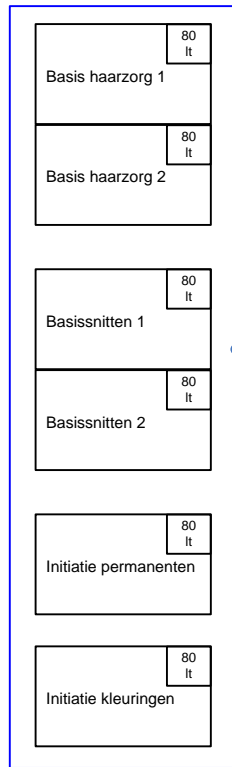
Leerplan

OPLEIDING

Kappersmedewerker

BSO 2
Modulair

Studiegebied
Lichaamverzorging

Kappermedewerker
480 Lt
35060

Naam	Code	Lestijden	Vak
Basis haartzorg 1	M LV G203 1	80 Lt PV	Praktijk haartooi Praktijk dameskappen Praktijk herenkappen
Basis haartzorg 2	M LV G203 2	80 Lt PV	Praktijk haartooi Praktijk dameskappen Praktijk herenkappen
Basisnitten 1	M LV G004 1	10 Lt TV 70 Lt PV	Haartooi Dameskappen Herenkappen Praktijk haartooi Praktijk dameskappen Praktijk herenkappen
Basisnitten 2	M LV G004 2	10 Lt TV 70 Lt PV	Haartooi Dameskappen Herenkappen Dameskappen Herenkappen Praktijk haartooi Praktijk dameskappen Praktijk herenkappen
Initiatie permanenten	M LV G103	20 Lt TV 60 Lt PV	Haartooi Dameskappen Herenkappen Praktijk haartooi Praktijk dameskappen Praktijk herenkappen
Initiatie kleuringen	M LV G104	20 Lt TV 60 Lt PV	Haartooi Dameskappen Herenkappen Praktijk haartooi Praktijk dameskappen Praktijk herenkappen

Meewerkende centra voor volwassenenonderwijs

Martine Kerkhofs	SCVO SIVO Antwerpen
Steve Volders	
Nicole Verwilligen	CVO ISBO Zelzate
Ginette Janssens	CVO 'de Ledebaan-de Welvaert' Aalst
Vandereyken Kathleen	CVO STEP Hasselt
Belgin Cengiz	
Smeuninx Godelieve	
Gudrun Van Alboom	PCVO Gent
An De Wit	CVO De Oranjerie
Vandevenne Suzy	
Mariska De Maeseneire	PCVO Dender en Schelde
Viviane Vanden Bulcke	
Bavo Van Soom	OVSG
Dirk Bokken	

Inhoudstafel

1	Inleiding	6
1.1	Algemene inleiding	6
1.2	inhoud	6
1.3	modules	6
1.4	Niveau en soort vak	6
2	Beginsituatie	7
3	Algemene doelstellingen van de opleiding	8
3.1	Doelstellingen	8
3.2	Sleutelvaardigheden	8
4	Pedagogisch-didactische wenken en didactische hulpmiddelen	9
5	Evaluatie van de cursisten	11
5.1	Evaluatie in het volwassenenonderwijs	11
5.2	Doel van evaluatie	11
5.3	Kwaliteit van de evaluatie	11
6	Module: M LV G203 1 Basis haarzorg 1 – 80 Lt (80 Lt PV)	12
6.1	Algemene doelstelling van de module	12
6.2	Beginsituatie	12
6.3	Leerplandoelstellingen en leerinhouden	12
7	Module: M LV G203 2 Basis haarzorg 2 - 80 Lt (80 Lt PV)	15
7.1	Algemene doelstelling van de module	15
7.2	Beginsituatie	15
7.3	Leerplandoelstellingen en leerinhouden	15
8	Module: M LV G004 1 Basissnitten 1 – 80 Lt (10 Lt TV & 70 Lt PV)	18
8.1	Algemene doelstelling van de module	18
8.2	Beginsituatie	18
8.3	Leerplandoelstellingen en leerinhouden	18
9	Module: M LV G004 2 Basissnitten 2 – 80 Lt (10 Lt TV & 70 Lt PV)	21
9.1	Algemene doelstelling van de module	21
9.2	Beginsituatie	21
9.3	Leerplandoelstellingen en leerinhouden	21
10	Module: M LV G103 Initiatie permanenten – 80 Lt (20 Lt TV & 60 Lt PV)	24
10.1	Algemene doelstelling van de module	24
10.2	Beginsituatie	24
10.3	Leerplandoelstellingen en leerinhouden	24
11	Module: M LV G104 Initiatie kleuringen – 80 Lt (20 Lt TV & 60 Lt PV)	27
11.1	Algemene doelstelling van de module	27
11.2	Beginsituatie	27
11.3	Leerplandoelstellingen en leerinhouden	27
12	Bibliografie	30

1 Inleiding

1.1 Algemene inleiding

De beroepsopleiding Kappersmedewerker hoort thuis in het studiegebied LICHAAMSVERZORGING (LV). Voor de beroepsopleiding 'kappersmedewerker' is er geen beroepsprofiel opgemaakt. Er kan dus niet naar een niveaubepaling verwezen worden. Er kan gesteld worden dat het hier gaat om een medewerker van de kapper die een aantal taken uitvoert zonder er de eindverantwoordelijkheid voor te dragen. Bepaalde fysische eigenschappen zoals bepaalde allergieën, rug- en vaatziekten, kunnen de goede uitoefening van het beroep ernstig hinderen.

1.2 inhoud

In de opleiding Kappersmedewerker leert de cursist basisvaardigheden en technieken met betrekking tot het kappersvak. Hij maakt kennis met haarverzorging, basissnitten, kleuringen en permanenten. Hij zal de taken uitvoeren, maar draagt niet de eindverantwoordelijkheid.

1.3 modules

De opleiding Kappersmedewerker bestaat uit 6 modules:

Basis haarzorg 1	80 Lt waarvan 80 Lt PV
Basis haarzorg 2	80 Lt waarvan 80 Lt PV
Basissnitten 1	80 Lt waarvan 70 Lt PV en 10 Lt TV
Basissnitten 2	80 Lt waarvan 70 Lt PV en 10 Lt TV
Initiatie kleuringen	80 Lt waarvan 60 Lt PV en 20 Lt TV
Initiatie permanenten	80 Lt waarvan 60 Lt PV en 20 Lt TV

De totale opleiding omvat dus 480 Lt.

De modules staan niet in een sequentieel verband.

1.4 Niveau en soort vak

De opleiding Kappersmedewerker situeert zich op het niveau van de tweede graad van het beroepssecundair onderwijs.

De opleiding omvat op een totaal van 480 Lt:

- 60 Lt TV
- 420 Lt PV

2 Beginsituatie

De cursisten voldoen aan de decretale toelatingsvoorwaarden voor het volwassenenonderwijs.

3 Algemene doelstellingen van de opleiding

3.1 Doelstellingen

De beroepsopleiding Kappersmedewerker hoort thuis in het studiegebied LICHAAMSVERZORGING (LV).

Voor de beroepsopleiding 'kappersmedewerker' is er geen beroepsprofiel opgemaakt. Er kan dus niet naar een niveaubepaling verwezen worden. Er kan gesteld worden dat het hier gaat om een medewerker van de kapper die een aantal taken uitvoert zonder er de eindverantwoordelijkheid voor te dragen. Bepaalde fysische eigenschappen zoals bepaalde allergieën, rug- en vaatziekten, kunnen de goede uitoefening van het beroep ernstig hinderen.

In de opleiding Kappersmedewerker leert de cursist basisvaardigheden en technieken met betrekking tot het kappersvak. Hij maakt kennis met haarverzorging, basissnitten, kleuringen en permanenten. Hij zal de taken uitvoeren, maar draagt niet de eindverantwoordelijkheid.

3.2 Sleutelvaardigheden

Sleutelvaardigheid	Specificatie	Code
Accuratesse	In staat zijn binnen de voorgeschreven tijd een taak nauwkeurig te voltooien.	SV02
Contactvaardigheid	In staat zijn om contact te leggen en eventueel te onderhouden, ook in moeilijke situaties (onder meer met mensen met verschillende opvatting en achtergrond).	SV06
Dienstverlenende vaardigheid	In staat zijn om op vraag en pro-actief diensten of zorg te verlenen.	SV08
Doorzettingsvermogen	In staat zijn om, ondanks, moeilijkheden, op een doel gericht te blijven.	SV09
Een werkplan kunnen maken	In staat zijn om op systematische wijze te beslissen welke stappen men bij de uitvoering van een taak zal zetten.	SV10
Empathie	In staat zijn om zich in te leven in iemands situatie, er begrip voor op te brengen en er tactvol mee om te gaan.	SV11
Flexibiliteit	In staat zijn om zich aan te passen aan wijzigende omstandigheden, onder meer middelen, doelen, mensen en procedures.	SV12
Kunnen omgaan met informatie	In staat zijn om informatie te verzamelen, te verwerken en te verstrekken	SV16
Loyauteit	Blijk geven van sterke betrokkenheid op de organisatie en de regels en afspraken die gelden.	SV20

4 Pedagogisch-didactische wenken en didactische hulpmiddelen

De basisuitrusting is afhankelijk van het aantal cursisten.

Er dienen voldoende werkposten, materialen en apparaten te zijn voor al de werkende cursisten.

Nutsvoorzieningen

- Wasplaatsen voorzien van koud en warm water
- Verlichting
- Stopcontacten, die voldoen aan de veiligheidsnormen
- Multimedia

Meubilair

- Kaptafels met spiegels
- Kapzetels
- Voetsteunen
- Kappersfietsen (taboeret op wielen)
- Werktafels op wieltjes
- Bergruimte

Apparaten

- Haardrogers, haardroogkappen en handdrogers
- Elektrische krultangen

Materiaal

- Oefenhoofden voor dames en heren
- Materiaal, gereedschappen en producten voor de toepassingen in dameskappen, herenkappen en handverzorging
- Wasbakken
- Verwarmde rollers
- Beschermkledij
- Gereedschapset met o.a. Kammen en borstels
- Diverse watergolfwikkels
- Clipsen
- Manicurebenodigdheden
- Crepons en haarstukjes
- Schuif- en filetspelden
- Kleurmateriaal
- Kleurkaarten
- Effileerschaar
- Scheermes
- Scheerzeep
- Naverzorging
- Opsteekmateriaal

- Schaar

Linnen

- Linnen (handdoeken, kapmantels, e.d.)

Andere algemene benodigdheden

- Milieubox voor klein chemisch afval
- Accommodatie om klein glasafval te sorteren

5 Evaluatie van de cursisten

5.1 Evaluatie in het volwassenenonderwijs

In de laatste decennia heeft zich een nieuwe ontwikkeling voorgedaan in het denken over evaluatie. Evaluatie wordt niet meer als een afzonderlijke activiteit beschouwd die louter gericht is op de beoordeling van de cursist, maar wordt nu vooral als een inherent deel van het onderwijsleerproces benaderd. Didactische evaluatie geeft informatie aan cursisten en leraren over het succes van het doorlopen leerproces en biedt zodoende de kans om het rendement van cursisten én leraren te optimaliseren.

5.2 Doel van evaluatie

- In de eerste plaats worden de sterke en de zwakke punten van de cursist opgespoord (diagnose). Indien nodig kan remediëring en bijkomende begeleiding voorzien worden. De cursist wordt door de evaluatie gestimuleerd om over zijn eigen leerproces te reflecteren.
- Een evaluatie verschaft ook duidelijkheid over wat van de cursist verwacht wordt en in welke mate hij al dan niet aan de vooropgestelde criteria voldoet. In overleg met de cursist kunnen de evaluatiegegevens gebruikt worden om beslissingen te nemen over het verdere traject. Het valt aan te bevelen om de evaluatiecriteria vooraf duidelijk aan de cursisten mee te delen. Deze criteria worden ook best vooraf besproken in de vakgroep.
- Op basis van de evaluatiegegevens kan de leraar beslissen om het onderwijsleerproces al dan niet bij te sturen en om wijzigingen aan te brengen in zijn didactisch handelen.

5.3 Kwaliteit van de evaluatie

Een relevante evaluatie beantwoordt aan een aantal criteria. Validiteit, betrouwbaarheid, transparantie en didactische relevantie zijn criteria die bijdragen tot de kwaliteit van de evaluatie.

Validiteit geeft aan in welke mate de evaluatiescores een maat zijn voor de beheersing van de beoogde doelstellingen. Betrouwbaarheid slaat op het feit of de scores technisch eerlijk, correct en juist zijn. Evaluatie is transparant indien de cursisten over alle nodige informatie beschikken, zowel voor een degelijke voorbereiding als voor de concrete uitvoering van de evaluatietask (examen, toets, oefening, opdracht, ...), zodat de evaluatie aan hun verwachtingspatroon voldoet. De evaluatie is didactisch relevant als zij bijdraagt tot het leerproces.

6 Module: M LV G203 1 Basis haarzorg 1 – 80 Lt (80 Lt PV)

Administratieve code: 8523

6.1 Algemene doelstelling van de module

In deze module leert de cursist het toepassen van shampoo, brushing, oproltechnieken en afwerking van het kapsel aan de hand van een behandlingsplan. De verschillende technieken worden

uitgevoerd op basis van de kennis van producten, materialen en apparaten. Deze technieken worden geïntegreerd in dames- en herenkapsels.

Hij leert contactvaardigheden i.f.v. het onthaal van de klant. Veiligheids-, gezondheids- en milieuvoorschriften worden geïntegreerd aangeboden.

- De klant onthalen en begeleiden;
- De klant installeren;
- Het behandlingsplan invullen;
- Het haar wassen;
- Het haar drogen;
- Veiligheids-, gezondheids- en milieuvoorschriften toepassen.

6.2 Beginsituatie

- De cursist voldoet aan de decretale toelatingsvoorwaarden.

6.3 Leerplandoelstellingen en leerinhouden

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen</i> (steeds in cursief!), sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
Communicatieve vaardigheden en omgangsvormen kunnen hanteren.	BC01	Profiel van de kapper	Naar gelang de cursisten werken op modellen, sociale en communicatieve vaardigheden ontwikkelen.
Informatie kunnen inwinnen.	BC01	Communicatie klant/kapper	
Met vooroordelen en roddels kunnen omgaan.	BC01		
Op niet- verbale signalen kunnen anticiperen.	BC01		
Met keuzes en standpunten van anderen kunnen omgaan.	BC01		

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen</i> (steeds in cursief!), sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
Instructies kunnen opvolgen. Een bericht kunnen noteren. Vaktermen in de context kunnen gebruiken.	BC01 BC01 BC01		
De klant kunnen laten plaatsnemen. De kledij kunnen beschermen. Het haar kunnen voorbereiden.	BC02 BC02 BC02	De klant installeren • Ontvangen en beschermingskledij van de klant • Soorten kledij • Voorbereiding op de eigenlijke uitvoeringstechnieken	Beschermende kledij: kapmantel, handdoeken, schort.
Op basis van huid- en haaronderzoek producten en technieken kunnen afleiden.	BC03	De huid Het haar	Didactische voorstelling: pH-schaal, het haar en de huid. Bij de huid bespreekt men o.m. de eigenschappen, samenstelling en functie. Bij het haar heeft men het over groei, vorm en dikte.
Klantenfiches en formulieren kunnen in- en aanvullen.	BC03	Klantenfiche invullen	Haar- en hoofdhuidonderzoek uitvoeren en klantenfiche invullen.
De wastafel kunnen gebruiken. De bevochtigingstechniek kunnen uitvoeren. De shampoo kunnen toepassen. De wastechiek kunnen uitvoeren. De spoeltechniek kunnen uitvoeren. Haarverzorgingsproducten kunnen aanbrengen. Het haar handdoekdroog kunnen maken. Het haar kunnen ontwarren.	BC04 BC04 BC04 BC04 BC04 BC04 BC04 BC04	Wasinstallatie Bevochtigingstechniek De shampoos Verschillende technieken Analyse Handdoekdroog haar Haren ontwarren met ontwarkam	Doel, grondstoffen en onderhoud van de wastafel bespreken. Doel, indeling en gebruik van shampoos behandelen. Bij de analyse heeft men aandacht voor de verzorgingsproducten.
De droogtechniek kunnen uitvoeren.	BC05	Brushingtechnieken	Brushing en zijn doel: hanteren van verschillende materialen bij brushing

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen</i> (steeds in cursief!), sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
			(volume en diepte). Materialen: kleefrol, föhn, krultang, borstels. Producten: versteviger, haarlak, gel.
Het kapsalon in orde kunnen houden. De werkplek kunnen onderhouden. Veilig kunnen werken. Hygiënisch kunnen werken. Kleine verwondingen kunnen verzorgen. Beroepsziekten kunnen voorkomen.	BC06 BC06 BC06 BC06 BC06 BC06	Onderhoud van het kapsalon Veiligheidsvoorschriften Hygiëne op jezelf en op de materialen Ziekten en verwondingen Milieu- en ergonomische aspecten	De cursisten in de praktijk bewust maken van het belang van een goede houding, zuinig leren omgaan met producten, het ontsmetten van materialen en het sorteren van afval.
Afval kunnen sorteren.	BC06	Sorteren en recycleren	De cursisten in de praktijk bewust maken van het belang van het sorteren van afval.

7 Module: M LV G203 2 Basis haarzorg 2 - 80 Lt (80 Lt PV)

Administratieve code: 8524

7.1 Algemene doelstelling van de module

In deze module leert de cursist het toepassen van shampoo, brushing, oproltechnieken en afwerking van het kapsel aan de hand van een behandelingsplan. De verschillende technieken worden uitgevoerd op basis van de kennis van producten, materialen en apparaten. Deze technieken worden geïntegreerd in dames- en herenkapsels.

De cursist leert contactvaardigheden i.f.v. het onthaal van de klant. Veiligheids-, gezondheids- en milieuvoorschriften worden geïntegreerd aangeboden.

- Het behandelingsplan invullen;
- De werkplek inrichten;
- Het haar wassen;
- Het haar drogen;
- Het kapsel afwerken;
- De handen en nagels verzorgen;
- Veiligheids-, gezondheids- en milieuvoorschriften toepassen.

7.2 Beginsituatie

- De cursist voldoet aan de decretale toelatingsvoorwaarden.

7.3 Leerplandoelstellingen en leerinhouden

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen</i> (steeds in cursief!), sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
Via inzicht in de evolutie van het kapsel trends en technieken kunnen verklaren. Het behandelingsplan kunnen uitleggen. Tijdens de behandeling het behandelingsplan kunnen uitleggen.	BC01 BC01 BC01	Dialogo/analyse/profiel en stijl van de klant door de jaren heen Toepassing haaronderzoek Morfologie	De cursisten moeten aan de hand van een haaronderzoek een behandelingsplan opstellen en toepassen.
De richtlijnen met betrekking tot het inrichten van de	BC02	Inrichting kapsalon	Ruimtelijke indeling, verlichting,

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen</i> (steeds in cursief!), sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
werkplek kunnen toepassen. De producten en het materiaal kunnen beschrijven.	BC02	Producten • Haarverstevigigers • Haarlakken • Afwerkingsproducten	meubilair e.d. Bij de producten behandelt men het doel, het voorkomen, het gebruik en geeft men een globaal zicht op de samenstelling.
De wastafel kunnen gebruiken. De bevochtigingstechniek kunnen uitvoeren. De shampoo kunnen toepassen. De wastechiek kunnen uitvoeren. De spoeltechniek kunnen uitvoeren. Verzorgingsproducten kunnen aanbrengen. Het haar handdoekdroog kunnen maken. Het haar kunnen ontwarren.	BC03 BC03 BC03 BC03 BC03 BC03 BC03	Wasinstallatie Bevochtigingstechniek De shampoos Verschillende technieken Verzorgingsproducten Handdoekdroog haar Haren ontwarren met ontwarkam	Wassen, masseren en verzorgen. Doel, grondstoffen en onderhoud van de wastafel bespreken. Doel, indeling en gebruik van shampoos behandelen.
Het verstevigingsproduct kunnen toepassen. De droogtechniek kunnen uitvoeren.	BC04 BC04	Na haaronderzoek doelgericht gebruik en verantwoording van: • Haarverstevigigers • Haarlakken • Andere afwerkingsproducten Watergolfttechnieken	Inlegtechniek met watergolfrollers, rechte en gebogen vormen (volume en diepte). Inlegtechniek met clipsen.
De afwerkingstechnieken kunnen uitvoeren. De afwerkingsproducten kunnen toepassen.	BC05 BC05	Afwerkingstechnieken Afwerkingsproducten	Tegenkammen, opkammen en afwerken. Haarlak, gel enz.
De handen kunnen verzorgen. De nagels kunnen verzorgen.	BC06 BC06	Manicure • Soorten materialen • Verzorgen van de nagels	Benodigdheden: dissolvent, nagelvijl, witte vaseline, bokkepootje, citroenstokje, vellentang, nagelkniptang, watten, nagellak, alcohol.

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen</i> (<i>steeds in cursief!</i>), sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
Het kapsalon in orde kunnen houden. De werkplek kunnen onderhouden. Veilig kunnen werken. Hygiënisch kunnen werken. Kleine verwondingen kunnen verzorgen. Beroepsziekten kunnen voorkomen.	BC07 BC07 BC07 BC07 BC07 BC07	Onderhoud van het kapsalon Veiligheidsvoorschriften Hygiëne op jezelf en op de materialen Ziekten en verwondingen Milieu- en ergonomische aspecten	De cursisten in de praktijk bewust maken van het belang van een goede houding, zuinig leren omgaan met producten, het ontsmetten van materialen en het sorteren van afval.
Afval kunnen sorteren.	BC07	Sorteren en recycleren	De cursisten in de praktijk bewust maken van het belang van het sorteren van afval.

8 Module: M LV G004 1 Basissnitten 1 – 80 Lt (10 Lt TV & 70 Lt PV)

Administratieve code: 8525

8.1 Algemene doelstelling van de module

In deze module verwerft de cursist inzicht in verschillende basissnitten voor dames. Hij voert deze basissnitten uit aan de hand van het behandelingsplan. Hij verwerft eveneens de daarmee gepaard gaande kennis van producten en materialen. De veiligheids-, gezondheids- en milieuvorschriften worden toegepast i.f.v. de toegepaste technieken.

- Klanten begeleiden;
- Het behandelingsplan invullen;
- Basissnitten bij dames uitvoeren;
- Veiligheids-, gezondheids- en milieuvorschriften toepassen.

8.2 Beginsituatie

- De cursist voldoet aan de decretale toelatingsvoorwaarden.

8.3 Leerplandoelstellingen en leerinhouden

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen</i> (steeds in cursief!), sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
Communicatieve vaardigheden kunnen toepassen. Omgangsvormen kunnen hanteren. De klanten kunnen onthalen. Afspraken kunnen nakomen. Informatie kunnen inwinnen. Op niet-verbale signalen kunnen anticiperen. Respectvol met klanten en collega's kunnen omgaan. Instructies kunnen opvolgen. Berichten kunnen noteren.	BC01 BC01 BC01 BC01 BC01 BC01 BC01 BC01 BC01	Communicatieve vaardigheden Onthaal, begeleiding en installeren van de klant Analyse, dialoog, profiel en stijl van de klant Werkvolgorde Vaktermen Klantenfiche, keuze producten, materiaal, materieel	Analyseblad. Bij de dialoog houdt men o.m. rekening met de gelaatsvorm, lichaamsbouw, stijl van de klant, ...

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen</i> (<i>steeds in cursief!</i>), sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
De klanten kunnen informeren. De klanten kunnen installeren.	BC01 BC01		
Op basis van haar-, huid- en morfologisch onderzoek technieken en producten kunnen afleiden. Klantenfiches en formulieren kunnen invullen. Het behandelingsplan kunnen uitleggen. Het werk kunnen plannen. Tijdens de behandeling het behandelingsplan kunnen aanpassen. Via inzicht in de evolutie van het kapsel trends en technieken kunnen verklaren.	BC02 BC02 BC02 BC02 BC02 BC02	Morfologie, analyse van hoofdhuid en haar Haar- en huidanalyse • Het haar: haartypes, vorm, groei, kleur • De huid: bouw en functie • Haar- en huidaandoeningen • Klantenfiche • Gelaatsvorm Snitten • Massieve • Gradatie • Gelijkgelaagde • Toenemend gelaagde • Controletechnieken Vormontleding • De vorm • Lijnsoorten • Projectie	De elementen die het resultaat en de manier van knippen kunnen beïnvloeden afleiden, hierbij rekening houden met de persoonlijkheid en levensstijl van de klant. Vanuit persoonlijke ervaringen aan de hand van foto's, tekeningen, slides,... De meest gangbare terminologieën gebruiken, associaties leren maken, de snitvorm afleiden. Aan de hand van tekeningen en schetsen inzicht verwerven in vormen, lijnen, verdelingen
De werkplek kunnen inrichten.	BC03	Vorbereidende handelingen • Onthaal van het model • Vorbereiding werkplaats • Keuzen van materiaal/materieel en producten handelingen	De vaardigheden aanleren in stijgende vorm van de moeilijkheidsgraad.

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen</i> (steeds in cursief!), sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
Het haar kunnen voorbereiden.	BC03	Vorbereidingstechnieken • Wassen • Verdelingen • Verdelingspatroon(=onderverdelingen)	
Het haar kunnen knippen.	BC03	Basiskniptechnieken	
Het haar kunnen verzorgen.	BC03	Voor- en naverzorging Droogtechnieken	
Kapsels kunnen afwerken.	BC03	Afwerkingstechnieken Afwerkingsproducten	
Het kapsalon in orde kunnen houden. De werkplek kunnen onderhouden. Veilig kunnen werken. Hygiënisch kunnen werken. Kleine verwondingen kunnen verzorgen. Beroepsziekten kunnen voorkomen.	BC04 BC04 BC04 BC04 BC04 BC04	Orde in het kapsalon Onderhoud van de werkplek Veiligheid in het kapsalon en op de werkplek Hygiëne Basiskennis verzorging kleine verwondingen Ergonomie	
Afval kunnen sorteren.	BC04	Milieubewust • Sorteren • Resycleren	

9 Module: M LV G004 2 Basissnitten 2 – 80 Lt (10 Lt TV & 70 Lt PV)

Administratieve code: 8526

9.1 Algemene doelstelling van de module

In deze module verwerft de cursist inzicht in verschillende basissnitten voor heren. Hij voert deze basissnitten uit aan de hand van het behandlingsplan. Hij verwerft eveneens de daarmee gepaard gaande kennis van producten en materialen. De veiligheids-, gezondheids- en milieuvoorschriften worden toegepast i.f.v. de toegepaste technieken.

- Klanten begeleiden;
- Het behandlingsplan invullen;
- Basissnitten bij heren uitvoeren;
- Veiligheids-, gezondheids- en milieuvoorschriften toepassen.

9.2 Beginsituatie

- De cursist voldoet aan de decretale toelatingsvoorwaarden.

9.3 Leerplandoelstellingen en leerinhouden

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen</i> (steeds in cursief!), sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
Communicatieve vaardigheden kunnen toepassen. Omgangsvormen kunnen hanteren. De klanten kunnen onthalen. Afspraken kunnen nakomen. Informatie kunnen inwinnen. Op niet-verbale signalen kunnen anticiperen. Respectvol met klanten en collega's kunnen omgaan. Instructies kunnen opvolgen. Berichten kunnen noteren.	BC01 BC01 BC01 BC01 BC01 BC01 BC01 BC01 BC01	Communicatieve vaardigheden Onthaal, begeleiding en installeren van de klant Analyse, dialoog, profiel en stijl van de klant Werkvolgorde Vaktermen Klantenfiche Producten, materiaal, materieel	Analyseblad. De meest gangbare terminologieën gebruiken, associaties leren maken, de snitvorm afleiden.

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen</i> (<i>steeds in cursief!</i>), sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
De klanten kunnen informeren. De klanten kunnen installeren.	BC01 BC01		
Op basis van haar-, huid- en morfologisch onderzoek technieken en producten kunnen afleiden. Klantenfiches en formulieren kunnen invullen. Het behandelingsplan kunnen uitleggen. Het werk kunnen plannen. Tijdens de behandeling het behandelingsplan kunnen aanpassen. Via inzicht in de evolutie van het kapsel trends en technieken kunnen verklaren.	BC02 BC02 BC02 BC02 BC02	Morfologie, analyse van hoofdhuid en haar. Haar- en huidanalyse Vormontleding • De vorm • Lijnsoorten • Projectie	De elementen die het resultaat en de manier van knippen kunnen beïnvloeden afleiden, hierbij rekening houden met de persoonlijkheid en levensstijl van de klant. Vanuit persoonlijke ervaringen aan de hand van foto's, tekeningen, slides, ... Analyseblad met elementen zoals haartype, vorm, groei, kleur, huid- en haaraandoeningen, gelaatsvorm, ... Aan de hand van tekeningen en schetsen inzicht verwerven in vormen, lijnen, verdelingen.
De werkplek kunnen inrichten.	BC03 BC03	Vorbereidende handelingen • Onthaal van het model • Werkplaats voorbereiden • Professioneel materiaal/materieel en producten	De vaardigheden aanleren in stijgende vorm van moeilijkheidsgraad. Uitgaan van: Voorwerpen, vormen; oefenhoofd, kapsels; modellen.
Het haar kunnen voorbereiden.	BC03	Vorbereidingstechnieken • Wassen • Verdelingen • Verdelingspatroon	

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen</i> (steeds in cursief!), sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
Het haar kunnen knippen.	BC03	Technieken • Een gelijk gelaagde en gradatiesnit knippen met kam en schaar over de vingers • Afwerking van de contour- of halslijn	
Het haar kunnen verzorgen. Kapsels kunnen afwerken.	BC03 BC03	Voor- en nabehandeling Afwerkingstechnieken en -producten	Afwerkingproducten zoals gel, wax, lak, ...
Het kapsalon in orde kunnen houden. De werkplek kunnen onderhouden. Veilig kunnen werken. Hygiënisch kunnen werken. Kleine verwondingen kunnen verzorgen. Beroepsziekten kunnen voorkomen.	BC04 BC04 BC04 BC04 BC04 BC04	Orde in het kapsalon Onderhoud van de werkplek Veiligheid in het kapsalon en op de werkplek Hygiëne Basiskennis verzorging kleine verwondingen Ergonomie	
Afval kunnen sorteren.	BC04	Sorteren Recycleren	

10 Module: M LV G103 Initiatie permanenten – 80 Lt (20 Lt TV & 60 Lt PV)

Administratieve code: 8527

10.1 Algemene doelstelling van de module

In deze module leert de cursist het behandelingsplan invullen, de voorbereidingstechnieken en klassieke permanenten bij dames en heren uitvoeren en de daarmee gepaard gaande kennis van producten en materialen. Communicatie alsook veiligheids-, gezondheids- en milieuvoorschriften.

Worden toegepast i.f.v. de klassieke permanenten:

- Klanten begeleiden;
- Het behandelingsplan invullen;
- Permanenten bij dames en heren uitvoeren;
- Veiligheids-, gezondheids- en milieuvoorschriften toepassen.

10.2 Beginsituatie

- De cursist voldoet aan de decretale toelatingsvoorwaarden.

10.3 Leerplandoelstellingen en leerinhouden

Leerplandoelstellingen	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen</i> (steeds in cursief!), sleutelvaardigheden (SV)			
Communicatieve vaardigheden kunnen toepassen. Omgangsvormen kunnen hanteren. De klanten kunnen onthalen. Afspraken kunnen nakomen. Informatie kunnen inwinnen. Op niet-verbale signalen kunnen anticiperen. Respectvol met klanten en collega's kunnen omgaan. Instructies kunnen opvolgen.	BC01 BC01 BC01 BC01 BC01 BC01 BC01	Communicatie Omgangsvormen Klantgerichte omgangsvormen Sociale vaardigheden Non – verbale communicatie Omgang klanten en collega's	Communicatieve vaardigheden klassikaal, via groepswork, rollenspel inoefenen. Onderlinge samenwerking en overleg stimuleren. Leren een dialoog voeren vanuit een spiegel Via leef en werksituaties reacties en antwoorden uitlokken Rollenspel, fictieve situaties, cd-rom opnames. Leren omgaan met kritiek.

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief!)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
Berichten kunnen noteren. De klanten kunnen informeren. De klanten kunnen installeren.	BC01 BC01 BC01		
Op basis van haar-, huid- en morfologisch onderzoek technieken en producten kunnen afleiden. Klantenfiches en formulieren kunnen invullen. Het behandelingsplan kunnen uitleggen. Het werk kunnen plannen. Tijdens de behandeling het behandelingsplan kunnen aanpassen. Via inzicht in de evolutie van het kapsel trends en technieken kunnen verklaren.	BC02 BC02 BC02 BC02 BC02 BC02	Technische handelingen Materiaal/materieel Productkeuze Wikkelkeuze afhankelijk van Oprolmethode/oproltechnieken Behandelingsplan Modelijnen en trends	Info opzoeken via internet, cd-rom. Opvolgen van modelijnen en trends en aanverwante technieken. Permanente evolutie in de sector beschouwen als een onderdeel van de opleiding. Bij modelijnen en trends maakt men gebruik van demo's, video's, CD-roms, ... Producten zoals shampoo, voorbehandeling-, verzadiging-, fixatie- en nabehandelingenproducten. De wikkelkeuze hant af van de structuur, de krultekening en het gewenste resultaat.
De werkplek kunnen inrichten. Het haar kunnen voorbereiden.	BC03 BC03	Werkpost Voorbereidende handelingen Werkvolgorde	Opbouwend werken, in stijgende vorm van moeilijkheidsgraad. De cursisten passen de handelingen toe na demonstratie en duidelijke observatieopdrachten te hebben gekregen. Bij de werkvolgorde heeft men aandacht voor de analyse, het haaronderzoek, de producten en technieken en het installeren van de klant.

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief!)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
Het haar kunnen permanenten.	BC03	Permanenten • Afdelen in negen • Gebruik puntpapier • Spanning en plaatsing wikkels • Spanning en plaatsing elastieken • Wikkeldikte	
Het haar kunnen verzorgen.	BC03	Verzorgingstechnieken	
Het kapsel kunnen afwerken.	BC03	Afwerkingstechnieken	
Het kapsalon in orde kunnen houden. De werkplek kunnen onderhouden. Veilig kunnen werken. Hygiënisch kunnen werken. Kleine verwondingen kunnen verzorgen. Beroepsziekten kunnen voorkomen.	BC04 BC04 BC04 BC04 BC04 BC04	Onderhoud van het kapsalon Veiligheid Hygiëne en kleine verwondingen Beroepsziekten	De cursisten in de praktijk bewust maken van het belang van een verzorgd, hygiënisch lokaal. De invloed van een goed onderhoud op het imago. De apparaten leren gebruiken op een veilige en verantwoorde manier. Algemene- en specifieke veiligheidsvoorschriften en gebruiksaanwijzingen naleven. Vertrekken vanuit persoonlijke ervaringen en realiteit om het ideaal profiel van de kapper af te leiden. De cursisten in de praktijk bewust maken op een goede zit-, sta-, en tilhouding. Dragen van handschoenen stimuleren.
Afval kunnen sorteren.	BC04	Afval sorteren	

11 Module: M LV G104 Initiatie kleuringen – 80 Lt (20 Lt TV & 60 Lt PV)

Administratieve code: 8528

11.1 Algemene doelstelling van de module

In deze module leert de cursist de kleurenleer die nodig is voor het aanbrengen van niet-oxiderende kleuringen toegepast bij dames of heren volgens het behandelingsplan, alsook de product- of materiaalkennis. Communicatie, veiligheids-, gezondheids- en milieuvoorschriften worden geïntegreerd toegepast.

- Klanten begeleiden;
- Het behandelingsplan invullen;
- Kleuringen bij dames en heren uitvoeren;
- Veiligheids-, gezondheids- en milieuvoorschriften toepassen.

11.2 Beginsituatie

- De cursist voldoet aan de decretale toelatingsvoorwaarden.

11.3 Leerplandoelstellingen en leerinhouden

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen</i> (steeds in cursief!), sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
Communicatieve vaardigheden kunnen toepassen. Omgangsvormen kunnen hanteren. De klanten kunnen onthalen. Afspraken kunnen nakomen. Informatie kunnen inwinnen. Op niet-verbale signalen kunnen anticiperen. Respectvol met klanten en collega's kunnen omgaan. Instructies kunnen opvolgen. Berichten kunnen noteren.	BC01 BC01 BC01 BC01 BC01 BC01 BC01 BC01 BC01	Communicatieve vaardigheden Onthaal en installatie van de klant Dialoog Vaktermen Beperkt kleuradvies Allergietest	Aan de hand van documentatie, documentatiemap, multimedia, ...vergelijken en afleiden. Voorstellen formuleren. Uitgaan van het huidige modebeeld.

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen</i> (<i>steeds in cursief!</i>), sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
De klanten kunnen informeren. De klanten kunnen installeren.	BC01 BC01		
Op basis van haar-, huid- en morfologisch onderzoek technieken en producten kunnen afleiden. Klantenfiches en formulieren kunnen invullen. Het behandelingsplan kunnen uitleggen. Het werk kunnen plannen. Tijdens de behandeling het behandelingsplan kunnen aanpassen. Via inzicht in de evolutie van het kapsel trends en technieken kunnen verklaren.	BC02 BC02 BC02 BC02 BC02 BC02	Morfologie, analyse van hoofdhuid en haar Haar- en huidanalyse Het haar Soorten kleurproducten Van vluchtig- tot tijdelijke kleuringen, toon op toon kleuringen Basisleer van de kleurenleer • Ster van Ostwald • Toonhoogtes en weerschijnen Behandelingsplan Ontleding van kapsel en kleur Werkvolgorde	Aan de hand van documentatie. Proefondervindelijke experimenten vergelijken. Bij haar- en huidanalyse is er aandacht voor de bouw en de functie van de huid. Bij het haar heeft men aandacht voor het onderzoek, de types, de vorm, de groei, de kleur, ... In een dialoog wordt een klantenfiche opgesteld. Behandelingsplan bijstellen aan de hand van fotomateriaal en naar wens van de klant.
De werkplek kunnen inrichten. Het haar kunnen voorbereiden. Het haar kunnen kleuren. Het haar kunnen verzorgen. Het kapsel kunnen afwerken.	BC03 BC03 BC03 BC03 BC03	Werkruimte Voorbereidende handelingen Toepassingstechnieken • Aanbrengen van vluchtige, tijdelijke en toon op toon kleuringen • Kleuren met borstel en toepassingsfles Verzorgingstechnieken en –producten in functie van vluchtige, tijdelijke en toon op toon kleuringen Afwerkingstechnieken en -producten	Zowel voor dames als voor heren zijn de technieken toepasbaar Rekening houden met het modebeeld, modetrends. Het aanleren van technieken en het leren werken met diverse producten vereist verschillende modellen

Leerplandoelstellingen met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen</i> (<i>steeds in cursief!</i>), sleutelvaardigheden (SV)	BC SV (S)ET	Leerinhouden	Pedagogisch-didactische wenken
Het kapsalon in orde kunnen houden. De werkplek kunnen onderhouden. Veilig kunnen werken. Hygiënisch kunnen werken. Kleine verwondingen kunnen verzorgen. Beroepsziekten kunnen voorkomen.	BC04 BC04 BC04 BC04 BC04 BC04	Orde in het kapsalon Onderhoud van de werkplek en kleurvlekken verwijderen Veiligheidsaspecten Hygiëne Basiskennis verzorging van kleine verwondingen Beschermingsmiddelen	De cursist leren om tijdens het werk het kapsalon in orde te houden. De cursisten in de praktijk bewust maken van het belang van een goede houding. Zuinig leren omgaan met producten.
Afval kunnen sorteren.	BC04	Ergonomie Sorteren, recycleren	

12 Bibliografie

Algemeen

- BAREL, Prof., PV Praktijk Bio-esthetiek, Dameskappen en Herenkappen
- I.BECKER, Cursus permanente bijscholing in cosmetologie V.U.B.
- H.BERGEN, Kinderen grimeren voor feest en spel Cantecler, de Bilt, 1995 Verspreiding voor België: Westland, Schoten
- L.BUYSSE, R.JANSENS, K. VERBEURE, Kappersexamentraining (8 verschillende werkboeken) De Spieghele, Amsterdam, 1996
- D.DE BACKER, Herenkappen De Clerck, 1991
- E.D'HOUS, J. VANNESTE, e.a., Verzorgende cosmetica, Aurelia paramedica, Sint-Martens-Latem, 1995
- S.FABER, Menselijke relaties BSO, De Clerck, Gent, 1991
- J.P.FLEURIMON, Kosmetika, schoonheid uit de natuur, 318 recepten, Elsevier, Brussel/Amsterdam, 1984
- P.W.F.GOEDVRIEND, J.H.VAN NIMWEGEN, Maquillage, Oosterbeek, The Container, s.a.
- J.HUIS, Haarverzorging, Thieme, Zutphen, 1995
- P.HULSKEMPER, Warenkennis, 't Koggeschip, Amsterdam
- J.ITTEN, Sociale, communicatieve en commerciële vaardigheden, Bakens, Bohn Stafleu Van Loghum, 1998 (via uitgeverij Kluwer)
- L.KLAPHAAK, Kleurenleer, Cantecler, 1987
- KOC NEDERLAND, Kosmetika en aanverwante producten, Besteladres: "The Container", Wolfhezerweg 2, Oosterbeek
- LSC Benelux PIVOT POINT, De kunst van ..., Nieuwegein, 1997, KOC NEDERLAND
- Trainingsvideo (voor leerlingkappers), www.train.nl/werk/koc.html
- Make-up : links via www.beautyweb.nl
- K.Dr.PONNET, Veiligheid, gezondheid en ergonomie, Brussel, 1990
- W.PEPEIER, Gezondheid in het kapsalon. Ergonomische aspecten in het kapsalon Interbedrijfs geneeskundige dienst voor kleine en middelgrote ondernemingen Brugge, 1996
- L.SMEDTS, Kaalheid en haaruitval, De Spieghele, Amsterdam, 1990
- VAN DER STRATEN, Het herenhaarstuk en zijn attributen, Stedelijk Instituut voor Sierkunsten en Ambachten, Cadixstraat 2, 2000 Antwerpen
- VAN DER STRATEN, Hygiëne, arbeidsomstandigheden en milieu, Bakens, Bohn Stafleu Van Loghum, 1998 (via uitgeverij Kluwer)
- A.VAN LANCKER, Cosmetische hand-, nagel- en voetverzorging, Bakens, Bohn Stafleu Van Loghum, 1998 (via uitgeverij Kluwer)
- De Clerck, Haarkleuren, Gent, 1998

Dameskappen

- Geschiedenis van het kappersvak
- Handboek Kostuum accessoires, Tirion, Baarn, 1990
- M.CONRADS, G.KLINKHAMER, Elseviers kostuumgids, westerse kledingstijlen van de vroege Middeleeuwen tot heden, Elsevier, Amsterdam, 1985
- A.HEMELAER, W.VAN DAMME, Van tijd tot tijd (grote perioden), Novum, Antwerpen, 1997

I.KYBALOVA, H.MICHELS, De grote Encyclopedie van de mode, Nederlandse Boekhandel, Antwerpen, 1970

J.OYEN, Uiterlijk schoon, Fontein Globe, 1994, Uit de reeks *Ooggetuigen*, Standaarduitgeverij, 1992

P.PARMENTIER, Geschiedenis van het kapsel, De Techniek, Antwerpen

G.PISCHEL, Kindergezichten grimeren, Atrium, Alphen a/d Rijn, 1998

V.POWER, Elseviers grote kunstgeschiedenis, Elsevier, Amsterdam, 1984

L.VAN BEURDEN, ijdelheid door de eeuwen heen, Boek Plus, 1995

Over mode en mensen (Tien eeuwen kostuumgeschiedenis) Sun, 1994

H.E.FOKKE, Het kappersvak, haarfijn uitgelegd, Nationaal Instituut voor handel en ambacht, Brussel, 1987, Uitgeverij De Spieghele, Amsterdam

G.M.LEVENCE, C.D. CALMAN, De huid, huidziekten en huidcorrecties, Bohn Stafleu/Van Loghum/Houten, Zaventem, 1993, ISBN 90 313 16 229

O.BAREL, A. Prof. dr., A colour Atlas of Dermatology, Wolf Medical Publications, London ISBN 07234 0863 7

J.PUT, e.a., Syllabus Bijscholing Cosmetiek, Haar en Haarverzorging, VUB, Hilok, 1989

J.PUTZ, C.NIKLAS, Chemie in-zicht 1, Wolters Plantyn/NOVUM, 2000

J.PUTZ, C.NIKLAS, Crèmes en milde zepen, Schuydt en Co Uitgevers en Importeurs BV, Haarlem, 1989, ISBN 90 6097 2627

F.VENNEMAN, Opmaken, schminken en haarverzorging, Schuydt en Co Uitgevers en Importeurs BV, Haarlem, 1990, ISBN 90 6079 2635

Alles over haarproblemen Elmar BV, Rijswijk, 1999 ISBN 90 389 0847 4

Didactisch materiaal van de Vlaamse Liga tegen Kanker Koningsstraat 217, 1000 Brussel Tel. 02-227 69 69, fax 02-223 22 00, e-mail: vl.liga@tegenkanker.be, website: <http://www.tegenkanker.net>

Brochures

Meer weten over huidkanker Een gezonde troef (folder en affiche)

Biotech-gids Standaard Uitgeverij, 2001

Tijdschriften/vakliteratuur

Kapsel-boek Coiffures de Paris L'Oréal, Populierenlaan 12 1000 Brussel

Colour beautiful System Eva Janka

Colors of your Future Cosmetics Plus Hofstad Vakpers B.V. 2700 BV Zoetermeer

Design Forum LSC Benelux Pivot Point

Esthéticienne Koggeschip

Hair I Firma Softcare p/a "Kapsalon Bollen" Technische Schoolstraat 30 2440 Geel Tel. 014-58 45 57

Hair Illustration for Men Distributor for Belgium Olivia Garden 12, rue des Ixellois B-4000 Liège Belgique Tel. 041-52 20 87

Hebe A. Zweers Antwerpsesteenweg 45 2660 Antwerpen

Kleurconsulenten Firma HEBEA Boom Tel. 03-844 76 19

Passion Men Olivia Garden

Prof Nail 't Koggeschip Vakbladen B.V.

Sociaal levend recht F. d' Hertefeld, MIM, Deurne, 1997

Top Hair Magazin Presse

Visagie 't Koggeschip

CD-roms en video's

Pictoflex Unie van Belgische Kappers

Proxicolor l'Oréal Video's van l'Oréal

Veiligheid, hygiëne en EHBO N. DERY,

Veiligheid, gezondheid en ergonomie Brochure van het Ministerie van tewerkstellingen arbeid,
Brussel, 1990

VAN DER STRATEN, Hygiëne, arbeidsomstandigheden en milieu Bohn Staffers Van Loghum, 1998
Uitgeverij Kluwer

Ministerie van Tewerking en Arbeid, "Vorming en informatie in veiligheid, gezondheid en
ergonomie", deel 1, de aanpak

Tijdschrift "De Belgische Kapper", Stuyk R.